

Varvsförteckning över större svenska varv (alla är inte med i varvsarkivsinventeringen)

Arendalsvarvet, Göteborg, som var en del av Götaverken invigdes 1963 och dess första leverans var m/s *Laponia* samma år. Från 1968 tog Arendalsvarvet över Götaverkens hela nybyggnadsverksamhet. På 1980-talet byggde varvet också flera oljeplattformer. Varvsanläggningen var uppbyggt på ett helt nytt sätt med torrdockor och tillverkning inomhus. Arendalsvarvet lades ner 1989.

Bergsunds Mekaniska Verkstad, Stockholm grundades redan på 1760-talet. På 1840-talet levererade verkstaden sina första ångmaskiner och 1850 sitt första fartyg, ångaren *Norrköping*. Bergsund anlade 1874 Finnboda varv – genom en ny slip med verkstäder vid Finnboda, på Saltsjösidan. Bergsunds Mekaniska Verkstad hade sin främsta produktion under tiden 1865–1900 men lades ner 1929.

Cityvarvet, Göteborg kallas sedan 1976 den reparationsanläggning som Götaverken fortsatte att driva på den gamla varvsanläggningen. Varvet har ägts av Svenska varv AB och Celsius. Cityvarvet ägs idag av ett holländskt bolag och är landets största reparationsvarv.

Ekensbergs varv, Stockholm som låg på södra sidan av Mälaren etablerades 1870 som ett mindre reparationsvarv. Först på 1920-talet utökades varvet och fick då också en flytdocka. När Salénrederierna 1942 tog över ägandet växte verksamheten, och man byggde fram till 1961 ett 30-tal handelsfartyg. När Salénrederierna 1970 köpte Finnboda varv avvecklades AB Ekensbergs varv.

Eriksberg Mekaniska verkstad, Göteborg har sitt ursprung i landets första galvaniseringsfabrik som grundats 1850. Det första fartyget var bogserbåten *Aktiv* som stapelavlöpte 1873. Eriksberg satsade länge på att bli ett internationellt betydande reparationsvarv. Först efter omfattande tillbyggnader under andra världskriget, och senare satsning på torrdockan, blev Eriksberg ett utpräglat nybyggnadsvarv med 1969 ca 4 500 anställda. Varvet lades ner 1978.

Falkenbergs varv är ett av de yngre varven, grundat 1946. Dess första nybyggnation var tankfartyget *Sinbad* 1949 och det sista färjan *Jan Sniadecki* 1987, beställt av ett polskt rederi. Därefter har en begränsad reparationsverksamhet fortsatt under namnet Falkvarv AB.

Finnboda varv, Stockholm anlades 1874 av Bergsunds Mekaniska Verkstad för att få en möjlighet till underhåll och reparation samt nybyggnation av större fartyg än vad som kunde tas in till Bergsunds vanläggningar i Mälaren. Det första fartyg som levererades var ångaren *Talmud* 1882. Varvet hade ca 700 anställda och lades ner som varv 1981.

Götaverken – Cityvarvet, Göteborg grundades som Keillers Werkstad 1841 som levererade sitt första fartyg 1847, bogserbåten *Kare*. Varvet bytte 1867 namn till Göteborgs Mek. Verkstads Aktiebolag och 1916 till Götaverken. Genom sin tidiga satsning på motorfartyg kom Götaverken att på 1930-talet utvecklas till världens största fartygsproducent och var även efter andra världskriget ett av Sveriges storvarv. Götaverkens största satsning var uppbyggandet av Arendalsvarvet som invigdes 1963. Verksamheten på Götaverkens anläggning mitt emot Göteborgs centrum har övertagits av Cityvarvet.

Helsingborgs varv grundades 1866 som träskeppsvarv, levererade sitt första järnfartyg, skonerten *Arla*, 1893 och sitt första ångfartyg, *Argo*, 1899. En viktig del av varvsverksamhet var tillverkningen av däcksmaskiner. Helsingborgs varv hade ett begränsat utrymme och ingen möjlighet att expandera vilket bidrog till att varvet lades ner redan 1966.

Kalmar varv grundades redan 1679 och var ett av de varv som byggde träskeppsskrov till de första ångmaskinerna, levererade från Motala verkstad. Man började själva bygga järn- och ångfartyg vid slutet av 1800-talet. Kalmar varv har haft en nära koppling till Ångfartygs AB Kalmarsund som bl.a. ägde Ölandsfärjorna. Kalmar varv lades ner 1981 och en efterföljare 1987.

Kockums Mekaniska Verkstad, Malmö grundades 1840 medan varvsverksamheten startade 1873 med det första fartyget, lastångaren *Tage Sylvan*. Varvet hade sin topperiod efter andra världskriget då Kockums var bland världens största leverantörer av fartygstonnage. Men varvet har också haft en omfattande militär utveckling och produktion av speciellt ubåtar. Fortfarande sker ett utvecklingsarbete av nya ubåtar i Malmö medan produktionen sker vid Karlskronavarvet, som Kockums nu äger.

Lindholmens varv, Göteborg grundades som träskeppsvarv på 1840-talet. År 1853 levererade varvet sin första ångslup och fick 1854 Motala verkstad som delägare. Lindholmens varv och Motala verkstad kom under lång tid att ha ett nära samarbete. På Lindholmen byggdes Göteborgs första torrdocka år 1875. Varvet blev en sektion av Eriksberg år 1971 och drevs därefter som ett reparationsvarv fram till 1976.

Lödöse varv har en grund i det skeppsbyggeri som funnits där sedan medeltiden, men produktionen av stålfartyg började byggas år 1900 där ångaren *Karin* blev den första fartygsleveransen. Varvet fick ett stort uppsving 1960 när bröderna Lars och Vilgot Johansson från Skärhamn tog över varvet. Varvet fick senare nya ägare och lades slutligen ner 1987.

Motala Verkstad grundades 1822 som reparationsverkstad för Göta kanals verksamhet. Varvets första fartyg var hjulbåten *Scandia* 1842 och verkstaden byggde fartyg fram till 1920 då *Färjan 4* sjösattes. Motala verkstad hade som varv sin största verksamhet vid mitten av 1800-talet. Under lång tid var Motala Verkstad samägt med Lindholmens varv. Verkstaden existerar fortfarande.

Oskarshamns Mekaniska verkstad har sitt ursprung i den skeppsdocka som började byggas 1859 och som utvidgades med en mekanisk verkstad som blev klar 1862. Varvets första nyproduktion var ångaren *Gamleby* 1868. Verksamheten döptes 1932 om till Oskarshamns Varv och nybyggnadsproduktionen drevs under olika ägare fram till 1995. Idag bedriver Oskarshamnsvarvet Sweden AB reparationsverksamhet.

Sölvesborgs varv har sin grund i en torrdocka som byggdes 1891–1894 och som sedan kompletterades med nybyggnadsverksamhet. Det första stålfartyg som byggdes var tremastskonaren *Star*. Varvets nybyggnadsverksamhet var intensiv efter andra världskriget, men lades ner i samband med varvskrisen 1981.

Uddevallavarvet grundades 1946 när Gustaf Thordén köpte ett färdigt varv i USA. Varvets första sjösättning kom året efter med m/s *Ally Thordén*. Varvet växte snabbt och hade efter 10 år ca 2 600 anställda. Uddevallavarvet byggde 1978 Sveriges största fartyg t/t *Nanny* på 499 000 ton dw. Varvet lades ner 1986.

ÅSI-verken, Åmål tillverkade bl.a. detaljer till armén. Man började med varvsverksamhet 1952 när den första vägfärjan byggdes. Varvets specialitet var bogserbåtar. ÅSI-verken upphörde med fartygsbyggnation på 1980-talet.

Öresundsvarvet, Landskrona grundades på utfylld mark 1915 där också en torrdocka byggdes. Varvets första sjösättning skedde 1918 med ångfartyget *Torild*. Öresundsvarvet var länge ett av de mindre varven, men växte efter andra världskriget och hade då ca 2 500 anställda. Öresundsvarvet lades ner 1983, men viss nybyggnads- och reparationsverksamhet har därefter skett. Ett nytt reparationsvarv med namnet Öresundsvarvet AB är verksamt sedan våren 2003.

Örlogsvarvet i Karlskrona grundades redan 1680. Det första järnfartyget med ångmaskin var kanonbåten *Disa* sjösatt 1877. Varvets har byggt ett flertal örlogsfartyg, men dess huvudsakliga verksamhet har varit reparationer och underhåll av flottans fartyg. Varvets namn ändrades till Karlskronavarvet i samband med bolagiseringen 1961. Varvet ägs nu av Kockums och har namnet Kockums Karlskronavarvet.

Örlogsvarvet i Stockholm låg ursprungligen i anslutning till slottet Tre kronor, men har senare funnits på Blasieholmen, Skeppsholmen och, sedan början av 1700-talet, också på Djurgården (Galärvarvet). På den sistnämnda platsen byggdes Galärvarvsdockan som invigdes 1879. På Beckholmen drev Örlogsvarvet bl.a. Gustav V:s docka, byggd 1919–1927. Verksamheten vid Stockholms örlogsvarv flyttades 1969 till Muskö, söder om Stockholm.